

УДК 336.14

Фатюха Н.Г.¹, Холод Д.І.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0611 НУ «Запорізька політехніка»

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Державний бюджет – це щорічний фінансовий документ, який відображає рух грошових потоків у країні. Він дозволяє проаналізувати головні напрямки урядової діяльності, механізми використання коштів та джерела їх надходження.

Так, Міністерство фінансів України оприлюднило дані щодо джерел фінансування державного бюджету у 2023 році [1]. Станом на 27 грудня загальний обсяг фінансування становив близько 58 млрд доларів США, що еквівалентно 2,122 трлн грн.

Розглянемо структуру джерел фінансування державного бюджету України станом на 27 грудня 2023 року.

Таблиця 1 - Структура джерел фінансування державного бюджету
України на 27 грудня 2023 року, млн грн.

Джерело фінансування	Обсяг фінансування, млн грн	Питома вага, %
ЄС	714 810	33,68
ОВДП (включаючи військові облігації)	566 116	26,68
США	400 459	18,87
МВФ	164 012	7,73
Японія	134 262	6,32
Канада	64 235	3,03
Велика Британія	36 269	1,71
Світовий банк	23 959	1,13
Інші	18 105	0,85
Усього	2 122 227	100

Дані таблиці вказують на те, що фінансування України в умовах війни переважно здійснюється завдяки міжнародній підтримці. Найбільший обсяг фінансування надходить від ЄС – 714,81 млрд грн (33,68%), що підкреслює

ключову роль Європейського Союзу. Неабиякий внесок роблять ОВДП (зокрема, включаючи військові облігації) – 566,12 млрд грн (26,68%), що вказує на активне використання внутрішніх ресурсів.

Серед інших важливих донорів виділяються Сполучені Штати Америки – 400,46 млрд грн (18,87%) та МВФ – 164,01 млрд грн (7,73%). Підтримка з боку Японії, Канади та Великої Британії хоч і менша, але також є важливою для фінансової стабільності України. Побудуємо графік, що проілюструє дані, наведені у таблиці 1.

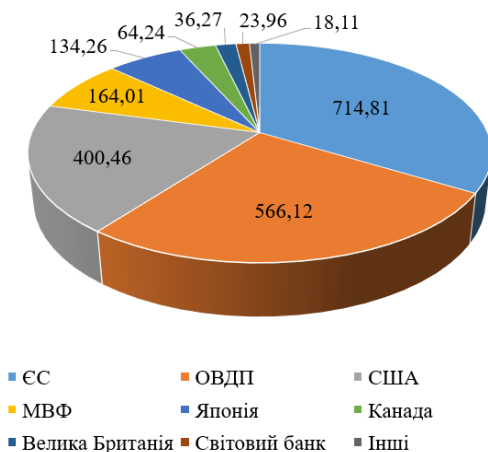

Рисунок 1 – Джерела фінансування Державного бюджету України станом на 27 грудня 2023 року, млрд грн

В умовах зростання боргового навантаження важливо зосередитись не тільки на тривалості зовнішньої підтримки, а й на ефективності використання залучених коштів.

Світовий досвід свідчить про те, що однією з першочергових задач державної політики має бути розробка стратегій, які націлені на поступове зменшення залежності від зовнішнього фінансування.

Таким чином, навіть за умов значної міжнародної допомоги, Україні потрібно активізувати роботу над розробкою ефективних інструментів управління державним боргом. Це дасть змогу не тільки зменшити фіскальні ризики, але й забезпечити стабільність фінансової системи у разі змін у зовнішньоекономічному середовищі чи скорочення обсягів підтримки ззовні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Міністерство фінансів України: Джерела фінансування загального фонду державного бюджету у 2023 році. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [https://mof.gov.ua/storage/files/Financing_ua_2023%20total%20\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/Financing_ua_2023%20total%20(1).pdf).
2. Фатюха Н. Г., Холод Д. І. Аналіз державного боргу України в умовах воєнного стану: ризики та можливості оптимізації, Ефективна економіка. №11, 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/5142>.
3. Мінфін – фінансовий портал. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://minfin.com.ua/>.